

Eesti teatribibliograafia

1944-1959

Koostaja Jaak Viller

Eesti Teatriliit 2014

Sisukord:

Sissejuhatus	7
1. Teatriteadus. Teatriteooria	8
1.1. Üldküsimumused	8
1.2. Teatri ajalugu	9
1.2.1. Üldajalugu	9
1.2.2. Eesti teatri ajalugu	13
1.2.3. Eesti teatri tähtpäevad	20
2. Dramaturgia ja helilooming	22
2.1. Eesti	22
2.1.1. Valminud uudislooming	37
2.2. Vene ja Nõukogude Liitu kuulunud rahvaste lavalooming	48
2.2.1. Valminud uudislooming	54
2.3. Maailma lavalooming	55
2.3.1. Ilmunud lavalooming	57
3. Kutseline teater	59
3.1. Üldküsimumused	59
3.1.1. Repertuaar	69
3.1.2. Lavakujundus	73
3.2. Muusikateater	76
3.3. Ülevaated	77
3.4. Teatrikriitika ja -propaganda	82
3.5. Teater ja vaataja	84
3.6. Eesti algupärandite lavastused väljaspool Eestit	85
3.7. Külalisetendused Eestis	88
3.7.1. Moskva Kammerteater	88
3.7.2. Moskva Kunstiteater	90
3.7.3. Teised	96
3.8. Festivalid, ülevaated	111
3.8.1. Noorte lavajõudude ülevaated	111
3.8.2. Balti teatrikevad	112
3.8.2.1. I - Riia, mai-juuni 1956	112
3.8.2.2. II - Vilnius, mai-juuni 1957	117
3.8.2.3. III - Tallinn, mai-juuni 1958	121
3.8.3. Oktoobrirevolutsiooni aastapäevade ülevaated	131
3.8.4. Eesti kunsti ja kirjanduse dekaad Moskvas, detsember 1956	132
3.8.5. Muud	138
3.8.6. Tunnustused	139
3.9. Teatrielu mujal	140
3.10. „Estonia“	146
3.10.1. Üldküsimumused	146
3.10.2. "Estonia" kollektiivid	152

3.10.3. Ülevaated ja ülevaatused	153
3.10.4. Lavastused	156
3.10.5. Külalisetendused väljaspool Eestit	194
3.10.5.1. Moskva - 1950	194
3.10.5.2. Leningrad 1954	200
3.10.5.3. Eesti kunsti ja kirjanduse dekaad Moskvas, detsember 1956	201
3.10.5.4. Kiiev, 1958	207
3.10.5.5. Teised	208
3.10.6. Külalis- ja väljasõiduetendused Eestis	209
3.10.7. Tunnustused	211
3.10.8. Personaalia	219
3.10.9. Sõnumid	242
3.10.10. Fotod	270
3.11. Draamateater	286
3.11.1. Üldküsimumused	286
3.11.2. Ülevaated ja ülevaatused	290
3.11.3. Lavastused	295
3.11.4. Külalisetendused väljaspool Eestit	334
3.11.4.1. Eesti kunsti ja kirjanduse dekaad Moskvas, detsember 1956	334
3.11.4.2. Moskva, mai 1958	337
3.11.4.3. Riia, detsember 1958	338
3.11.4.4. Riia, detsember 1959	339
3.11.4.5. II Balti teatrikevad, Vilnius - mai-juuni 1957	340
3.11.4.6. III Balti teatrikevad, Tallinn - mai-juuni 1958	340
3.11.5. Külalis- ja väljasõiduetendused Eestis	340
3.11.6. Tunnustused	345
3.11.7. Personaalia	351
3.11.8. Sõnumid	369
3.11.9. Fotod	385
3.12. Tallinna vene teater	396
3.12.1. Üldküsimumused	396
3.12.2. Ülevaated ja ülevaatused	397
3.12.3. Lavastused	398
3.12.4. Külalisetendused väljaspool Eestit	412
3.12.5. Külalis- ja väljasõiduetendused Eestis	413
3.12.6. Tunnustused	414
3.12.7. Personaalia	416
3.12.8. Sõnumid	418
3.12.9. Fotod	424
3.13. Noorsooteater	429
3.13.1. Üldküsimumused	429
3.13.2. Ülevaated ja ülevaatused	430
3.13.3. Lavastused	431
3.13.4. Külalis- ja väljasõiduetendused	435
3.13.5. Tunnustused	436
3.13.6. Personaalia	436
3.13.7. Sõnumid	437

3.13.8. Fotod	441
3.14. Nukuteater	443
3.14.1. Üldküsimumused	443
3.14.2. Ülevaadet ja ülevaadused	444
3.14.3. Lavastused	444
3.14.4. Külalis- ja väljasõiduetendused	445
3.14.5. Personaalia	446
3.14.6. Sõnumid	447
3.14.7. Fotod	447
3.15. „Endla“	449
3.15.1. Üldküsimumused	449
3.15.2. Ülevaadet ja ülevaadused	452
3.15.3. Lavastused	454
3.15.4. Külalis- ja väljasõiduetendused	462
3.15.5. Tunnustused	469
3.15.6. Personaalia	470
3.15.7. Sõnumid	473
3.15.8. Fotod	481
3.16. „Vanemuine“	483
3.16.1. Üldküsimumused	483
3.16.2. „Vanemuise“ kollektiivid	489
3.16.3. Ülevaadet ja ülevaadused	491
3.16.4. Lavastused	496
3.16.5. Külalissetendused väljaspool Eestit	526
3.16.5.1. Eesti kunsti ja kirjanduse dekaad Moskvas, detsember 1956	526
3.16.5.2. I Balti teatrikevad Riias, juuni 1956	530
3.16.5.3. Kiiev, juuli 1957	531
3.16.6. Külalis- ja väljasõiduetendused Eestis	533
3.16.7. Tunnustused	539
3.16.8. Personaalia	545
3.16.9. Sõnumid	556
3.16.10. Fotod	579
3.17. „Ugala“	589
3.17.1. Üldküsimumused	589
3.17.2. Ülevaadet ja ülevaadused	592
3.17.3. Lavastused	594
3.17.4. Külalis- ja väljasõiduetendused	603
3.17.5. Tunnustused	608
3.17.6. Personaalia	609
3.17.7. Sõnumid	611
3.17.8. Fotod	619
3.18. Rakvere Teater	623
3.18.1. Üldküsimumused	623
3.18.3. Ülevaadet ja ülevaadused	626
3.18.3. Lavastused	626
3.18.4. Külalis- ja väljasõiduetendused	632

3.18.5. Tunnustused	636
3.18.6. Personaalia	637
3.18.7. Sõnumid	637
3.18.8. Fotod	640
3.19. „Kannel“	644
3.19.1. Üldküsimumused	644
3.19.2. Ülevaated ja ülevaatused	645
3.19.3. Lavastused	645
3.19.4. Külalis- ja väljasõiduetendused	646
3.19.5. Personaalia	646
3.19.6. Sõnumid	646
3.20. „Säde“	648
3.20.1. Üldküsimumused	648
3.20.2. Ülevaated ja ülevaatused	648
3.20.3. Lavastused	649
3.20.4. Külalis- ja väljasõiduetendused	650
3.20.5. Sõnumid	650
3.21. Kuressaare Teater	652
3.21.1. Üldküsimumused	652
3.21.2. Ülevaated ja ülevaatused	653
3.21.3. Lavastused	654
3.21.4. Külalis- ja väljasõiduetendused	656
3.21.5. Personaalia	656
3.21.6. Sõnumid	656
3.21.7. Fotod	657
3.22. Narva Teater	658
3.22.1. Üldküsimumused	658
3.22.2. Ülevaated ja ülevaatused	659
3.22.3. Lavastused	659
3.22.4. Külalis- ja väljasõiduetendused	660
3.22.5. Personaalia	661
3.22.6. Sõnumid	661
3.22.7. Fotod	662
3.23. Lõuna-Eesti Teater	663
3.23.1. Üldküsimumused	663
3.23.2. Lavastused	664
3.23.3. Külalis- ja väljasõiduetendused	666
3.23.4. Personaalia	667
3.23.5. Sõnumid	668
3.23.6. Fotod	668
3.24. Punalipulise Balti Laevastiku Teater	669
3.24.1. Üldküsimumused	669
3.24.2. Lavastused	669
3.24.3. Külalis- ja väljasõiduetendused	671

3.24.4. Personaalia	672
3.24.5. Sõnumid	672
3.24.6. Fotod	673
3.25. Kohtla-Järve Vene Draamateater	674
3.25.1. Üldküsimused	674
3.25.2. Lavastused	674
3.25.3. Külalis- ja väljasõiduetendused	675
3.25.4. Personaalia	675
3.25.5. Sõnumid	676
3.25.6. Fotod	676
4. Teleteater	677
5. Raadioteater	677
6. Estraad	678
7. Taidlusteater	680
8. Teatrilased sidemed väljaspoole vabariiki	690
9. Teatrilane õpe	690
10. Teatriühing	700
11. Film	704
12. Personaalia	716

Sissejuhatus

Käesolev sõjajärgset poolttest aastakümnet käsitlev teatribibliograafia on mõeldud täiendama ENSV Teatriühingu ja Rahvusraamatukogu ühistööna valminud ja alates 1960.a. teatrielu käsitlevaid trükiseid, mis on suuremates raamatukogudes kättesaadavad ja teatrielu uurijatele tänuväärseks abiliseks. Vaadeldud on Eestis ja Nõukogude Liidus ilmunud kultuuriperioodikas eesti teatrit käsitlevaid materjale, rajoonilehtede osas on vaadeldud valdavalt neid rajoonilehti, kus tegutses teater ja Võru, Valga, Paide, Saaremaa osas perioodil, mil seal tegutses kutseline teater. Põhimõtteliselt on käesoleva materjali koostamisel järgitud varem ilmunud ja hilisemaid perioode käsitlevate bibliograafiate struktuure, nii näiteks on I üldosas vaadeldud teatriteaduse ja teatriteooria üldküsimumste käsitlusi perioodikas, sealhulgas teatriaialugu (nii üldiselt kui eesti teatri kohta), eesti teatri tähtpäevade tähistamist, aga ka dramaturgia (samuti algupärase heliloomingu) käsitlusi ja perioodikas ilmunud näidendeid (eraldi trükisena ilmunud näidendeid on ammendavalt käsitletud eraldi ilmunud Raamatubibliograafiates) ja näidendite arvustusi. II üldosas on kirjeldatud kutselisse teatrisse puutuvaid materjale, mis käsitlevad rohkem kui üht teatrit – repertuaari, tegevuse ülevaateid; festivalide, ülevaatuste ja suuremate külalissetenduste materjale, eesti lavateoste lavastusi väljaspool Eestit, Eestit külasthanud välisteatrite arvustusi ja teatritegevuse ülevaateid väljaspool Eestit.

III üldosas on kirjeldatud peamiselt tele- ja raadioteatri ning filmialast tööd, perioodi erinevate teatriõppeasutuste tegevusse puutuvaid materjale, taidlusteatrite materjalidest on ülevaatesse lülitatud need, mis kasvõi mõnegi isiku kaudu olid seotud kutselise teatriga jmt.

Eraldi teatrite käsitlustes on üldküsimumste kõrval põhirõhk lavastuste arvustustel, hooajaülevaadetel, külalissetendustel Eestis ja väljaspool (rajooniteatrite osas on külalis-, väljasõidu- ja ringreisietendused vaadeldud koos), osaks saanud tunnustustel ja personaalia osas üksikute teatritegelaste kohta avaldatud materjalidel. Artiklite juures toodud fotode puhul on ära toodud lavastuse ja pildil kujutatud näitlejate nimed.

Pseudonüümide all oma loomingut avaldanud autorite isiku vaste leidmiseks soovitan kasutada Eesti Kirjandusmuuseumi kodulehel asuvat üldkasutatavat Eesti biograafilist andmebaasi ISIK.

Koostaja